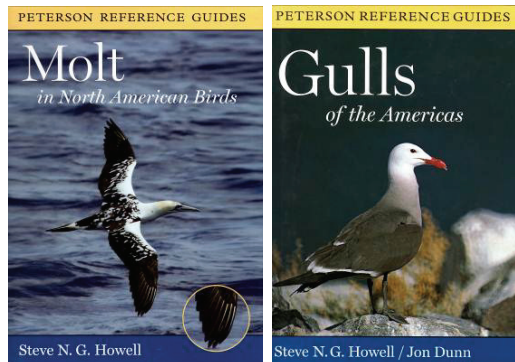

Nieuwe boeken

Books to consider

Howell S.N.G. 2010. MOLT IN NORTH AMERICAN BIRDS. Peterson Reference Guides, Houghton Mifflin Harcourt Publ., New York, 267pp, originally \$35, now <\$25 (Amazon).

Howell S.N.G. & J. Dunn 2007. GULLS OF THE AMERICAS. Peterson Reference Guides, Houghton Mifflin Harcourt Publ., New York, 516pp, ca. \$25.

In weinig Europese boekenkasten bevinden zich "Peterson Reference Guides". Toch zitten er tussen de boeken in deze reeks interessante uitgaven die meer aandacht verdienen buiten de Verenigde Staten van Amerika. De titels die hier worden besproken worden zijn zeker een overweging waard en de aanschafprijs is in elk geval opvallend laag. Steve Howell is de eerste auteur van beide boeken. Hij blijkt tevens een begenadigd fotograaf te zijn. De eerste 70 pagina's van het boek over rui (*MOLT IN NORTH AMERICAN BIRDS*) geven een inleiding in het onderwerp. Hier wordt de gebruikte terminologie toegelicht, worden de verschillende veergroepen benoemd en wordt ingegaan op evolutionaire achtergronden. Het is een rijk geïllustreerd, maar uitermate onoverzichtelijk ingedeeld boek. In de index staan als inleiding vier hoofdstukken genoemd (*How to use this book*, *Background Questions*, *Underlying patterns* en *Birds in the Real World*), zonder subkopjes. In de tekst zijn de tussenkopjes klein gezet, waardoor het een hele speurtocht wordt om iets (terug) te vinden. Op vrijwel elke bladzijde staan foto's, met ellenlange bijschriften, waarvan lang niet altijd duidelijk is waarom de afbeelding nodig was. Het lijkt soms of de auteur een vehikel zocht om zijn foto's in boekvorm kwijt te raken. De terminologie is Amerikaans, dat is niet verwonderlijk, maar dat maakt het boek voor de meeste Europeanen ontoegankelijk. Aanduidingen voor kleden zoals "formative" (first year), "definitive basic" (adult winter of adult non-breeding) and "definitive alternate" (adult summer/breeding), allemaal gangbaar in het Humphrey-Parkes systeem, zijn voor ons nu eenmaal minder vertrouwd. Weinig Europeanen zullen ook zonder nadenken begrijpen wat bedoeld wordt met de vier "fundamentele ruistrategieën" die in dit boek worden gebruikt: *Simple Basic Strategy* (SBS), *Complex Basic Strategy* (CBS), *Simple Alternate Strategy* (SAS), en *Complex Alternate Strategy* (CAS). Alle termen worden toegelicht en met uiteenlopende voorbeelden geïllustreerd, maar het Amerikaanse jargon blijft jeuken. De beelden springen heen en weer van albatrossen naar kolibries en via gieren naar wulpen,

met daartussen een ongestructureerde platte tekst, die zelden werkelijk helder is en waarin het slecht opzoeken is. Meer en vooral strakkere schema's hadden veel kunnen verduidelijken. In de rest van het boek komen 78 families aan bod. Er is veel interessante informatie te vinden in deze familiebesprekingen, maar ze zit opnieuw verstopt in lappen structuurloze tekst. De auteur veronderstelt veel onbekend of onzeker en gebruikt vaak spreektaal: "*Might this molt still occur to varying degrees in Northern Hemisphere ducks? Well, yes, it might.*" Spreektaal is in een romannetje goed te verdedigen, maar hier is het misplaatst. Mooie foto's, veel verstopte informatie in een slecht gestructureerd maar in elk geval goedkoop boek. Een aanrader? Niet echt, koop misschien één van de Europese boeken, zoals het oude Ginn H.B. & Melville D.S. 1983. MOULT IN BIRDS. BTO Guide 19, BTO, Tring. Saaier, minder kleurrijk, maar toegankelijker en uiteindelijk informatiever.

Een al wat ouder boek, maar zeker de moeite waard, is GULLS OF THE AMERICAS. Structuur van de tekst en daarmee het opzoekgemak zijn opnieuw een drama, maar dat wordt in dit geval ruimschoots goedge maakt door het enorme aantal kleurenfoto's van zo goed als ieder denkbaar klee van de meeuwen in deze twee werelddelen. De hoofdingeling spreekt van "sternachtige meeuwen" (waaronder de kokmeeuwen, Dwerf- en Ross' Meeuw, drieteenmeeuwen, vorkstaartmeeuwen en Ivoormeeuw), "typische meeuwen" (waaronder opnieuw meeuwen met een kopkap, de Lach-, Franklin's en Lava Meeuwen, de 'primitieve witkopmeeuwen', de stormmeeuwachtigen en de grote witkoppige meeuwen) en "hybride meeuwen" (waaronder in elk geval 5 algemene en 9 wat zeldzamere kruisingen van verschillende soorten grote meeuwen). We worden weer ondergedompeld in Amerikaanse terminologie over ruistadia en verenkleed; wennen doet het nooit, maar de beloning is een rijk aanbod van nuttige foto's. Alle platen zitten in een eerste deel van dit boek, de soortbesprekingen zijn verder niet geïllustreerd, afgezien van verspreidingskaarten en foto's bij de openingspagina van elke soortgroep. Het is natuurlijk Amerika, dus misschien ligt de waarde van dit boek niet direct voor de hand, maar veel soorten komen hier ook voor, al dan niet als dwaalgast. Vooral het ruime aanbod aan foto's van burgemeesters en hun "verwanten" maken dit boek ook voor ons een goudmijn van informatie en een wezenlijke aanvulling op het in 2003 verschenen boek van Olsen & Larsson (GULLS OF EUROPE, ASIA AND NORTH AMERICA, Helm, London). Het is geen veldgids maar een naslagwerk. Voor reizigers die van plan zijn de plas eens over te steken, "noord-" of "zuid-over", kan met dit boek voldoende kennis over het uiterlijk van de verschillende soorten en hun kleed worden opgedaan; veel meer dan uit een normale veldgids.

Kees Camphuysen

Koninklijk Nederlands Instituut voor Zeeonderzoek, Texel